
Aika 12.04.2022, klo 17:00 - 19:54

Paikka Rykmentinpuiston ruokala, Rykmentintie 48

Käsitellyt asiat

§ 18 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 19 Pöytäkirjan tarkastus

§ 20 Tuusulan hyvinvointisuunnitelma 2022-2025, lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisysuunnitelma

§ 21 Vuoden hyvinvoinnin edistäjä 2022

§ 22 Talousseuranta, osavuosikatsaus, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta

§ 23 Ilmoitus- /muut asiat

Saapuvilla olleet jäsenet

Ulla Palomäki, puheenjohtaja
Jari Räsänen
Annika Lappalainen
Erja Sarenius-Salmenkivi, etäyhteys, poistui 19:22
Jari Hellgrén
Jukka Keränen, etäyhteys
Mira Lehtinen, etäyhteys
Satu Rathgeber
Teresa Hellgren, etäyhteys
Timo Heiskala

Muut saapuvilla olleet

Marjo-Kaisa Konttinen, osallisuus- ja hyvinvointikoordinaattori, sihteeri
Mico Taininkoski, etäyhteys, nuorisovaltuuston edustaja, poistui 19:07
Anja Matikainen, ikäihmisten neuvoston edustaja
Katja Nurmi, etäyhteys, lapsi- ja perheasiainneuvoston edustaja
Merja Heikkonen, etäyhteys, vammaisneuvoston edustaja, saapui 17:26
Carita Ljungberg, tarkastuslautakunnan edustaja
Heidi Hagman, kehittämisspäällikkö, esittelijä
Ari Koponen, kunnanhallituksen edustaja, saapui 19:28
Kellosalmi Jaana, ohjaamopalvelupäällikkö, poistui 18:30

Poissa

Eero Juntunen
Kati Lepojärvi, kunnanhallituksen edustaja
Kalle Ikkela, pormestari
Jari Immonen, apulaispormestari
Tuija Reinikainen, apulaispormestari
Virpi Lehmusvaara, kansliapäällikkö

Allekirjoitukset

Ulla Palomäki
Puheenjohtaja

Marjo-Kaisa Konttinen
Sihteeri

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Tuusulan asianhallintajärjestelmässä

---

§ 18

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämispäällikkö

Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

§ 19

Pöytäkirjan tarkastus

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämispäällikkö

Valitaan pöytäkirjan tarkastajiksi

Erja Sarenius-Salmenkivi ja Jari Räsänen

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Jari Hellgrén ja Jari Räsänen.

---

§ 20

**Tuusulan hyvinvointisuunnitelma 2022-2025, lähisuhde- ja perheväkivallan
ehkäisysuunnitelma**

TUUDno-2021-2246

Valmistelija / lisätiedot:

Jaana Kellosalmi, Marjo-Kaisa Konttinen

jaana.kellosalmi@tuusula.fi, marjo-kaisa.konttinen@tuusula.fi

ohjaamopalvelupäällikkö, osallisuus- ja hyvinvointikoordinaattori

Liitteet

1 Lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisysuunnitelma, hyteltk 12.4.2022

Perustelut

Tuusulan hyvinvointisuunnitelma sekä osa sitä toteuttavista alaohjelmista ja -suunnitelmista (Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma, Työllisyysohjelma ja Järjestösuunnitelma) hyväksyttiin hyte-lautakunnan käsittelyssä 8.2. ja ne etenivät siitä kunnanhallituksen ja valtuuston hyväksyttäväksi.

Nyt hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan käsittelyssä oleva hyvinvointisuunnitelmaa toteuttava lähi- ja perheväkivallan ehkäisysuunnitelma on asiakirja, joka kuvaa lähisuhde- ja perheväkivallan yleisyyttä, väkivallan moninaisuutta ja ilmiötä sekä tavoitteita ja toimenpiteitä, joilla ennaltaehkäistä ja puuttua ilmiöön.

Lähisuhde ja perheväkivallan ehkäisysuunnitelmaa on valmisteltu tiiviissä yhteistyössä Keusoten kanssa. Suunnitelmaan on määritelty yhteiset alueelliset toimintatavat puheeksioton ja viestinnän keinoin. Suunnitelma kuvaa prosessin asiakkaan jatko-ohjaukseen sekä työntekijän että asiakkaan näkökulmista.

Lähisuhde ja perheväkivallan ehkäisysuunnitelma tuodaan hyväksymiskäsittelyyn alkukesästä 2022.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämispäällikkö

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päättää

- merkitä valmistelutilanteen tiedokseen ja evästää jatkovalmistelua.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Ohjaamopalvelupäällikkö Jaana Kellosalmi esitteli asiaa kokouksessa.

---

§ 21

Vuoden hyvinvoinnin edistäjä 2022

TUUDno-2022-743

Valmistelija / lisätiedot:

Marjo-Kaisa Konttinen, Heidi Hagman
marjo-kaisa.konttinen@tuusula.fi, heidi.hagman@tuusula.fi
osallisuus- ja hyvinvointikoordinaattori, kehittämisspällikkö

Perustelut

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta on palkinnut vuoden hyvinvoinnin edistäjän kolme kertaa (2019-2021).

Vuoden hyvinvoinnin edistäjä on voinut olla tuusulalainen tai Tuusulassa vaikuttava toimija, yksityishenkilö, yhdistys, yhteisö, ryhmä tai yritys, joka on pyyteettömällä toiminnalla tai teolla edistänyt tuusulalaisten, pienemmän tai suuremman joukon, hyvinvointia. Kyseessä on voinut olla kertaluonteinen teko tai jatkuva toiminta.

Kahtena edellisenä vuonna hyvinvoinnin edistäjän valinnassa on painotettu tuusulalaisten hyvinvoinnin edistämässä kunnostautuneita toimijoita, jotka ovat korona-aikana toiminnallaan auttaneet ja turvanneet muiden hyvinvointia tai pystyneet muuttamaan/kehittämään omaan toimintaansa vallitsevaan tilanteeseen soveltuvaksi.

Vuoden hyvinvoinnin edistäjää on muistettu palkitsemistilaisuudessa kunniakirjalla ja kukilla, ja vuonna 2021 myös erikseen määritetyllä huomionosoituksella. Jatkossakin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta huomioi hyvinvointitekoja pikapalkitsemalla niiden tekijöitä myös vuoden aikana. Pikapalkitukset ovat automaattisesti mukana vuoden hyvinvoinnin edistäjää valittaessa.

Vuoden hyvinvoinnin edistäjää 2022 voi ehdottaa 6.12.2022 saakka kunnan verkkosivuilla olevalla sähköisellä lomakkeella.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämisspällikkö

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päättää, että

- vuoden 2022 hyvinvoinnin edistäjää voi ehdottaa vuoden mittaan ja 6.12.2022 saakka kunnan verkkosivuilla olevalla sähköisellä lomakkeella.
- hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta huomioi hyvinvointitekoja ns. pikapalkitsemalla hyvinvoinnin edistäjiä myös vuoden aikana tulleiden ehdotusten pohjalta.
- valitut hyvinvoinnin edistäjät palkitaan kunniakirjalla, kukilla ja erikseen määritetyllä huomionosoituksella.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

---

§ 22

Talousseuranta, osavuosikatsaus, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta

TUUDno-2022-744

Valmistelija / lisätiedot:
Heidi Hagman
heidi.hagman@tuusula.fi
kehittämispäällikkö

Liitteet

- 1 Talousseuranta 01-03.2022, hytelk 12.4.2022
- 2 Käyttösuunnitelman seuranta tammi-maaliskuu 2022, hyte-ltk 12.4.2022

Perustelut

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista raportoidaan lautakunnalle tammi-maaliskuulta, tammi-kesäkuulta ja tammi-syyskuulta neljännesvuosikatsauksissa sekä koko vuodelta tilinpäätöksessä.

Neljännesvuosikatsauksissa raportoidaan myös talouden toteutumista ja käsittelyn yhteydessä on mahdollista tehdä muutosesityksiä kuluvan vuoden talousarvioon.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta on talousarviokäsittelyn ja vuoden 2022 toiminnan suunnittelun yhteydessä tunnistanut, että ikäihmisten kotona-asumista tukevaa ja yhteisöllistä toimintaa on tarpeen resursoida vuoden 2022 aikana. Lautakunta päätti kokouksessaan 23.11.2021, että vuoden 2022 ensimmäisen neljännesvuosikatsauksen yhteydessä päätöksentekoon tuodaan suunnitelma ikäihmisten palvelukokonaisuuden kehittämisestä talousarviovaikutuksineen.

Ikäihmisten määrän kehitys ja kotona asumista tukeva yhteisöllinen toiminta

Tuusulalaisten ikäihmisten määrä kasvaa lähivuosina ja vuosikymmeninä vauhdilla. Ennusteiden mukaan Tuusulassa asuu noin 12000 yli 65 -vuotiasta vuonna 2044. Yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa 86% vuoteen 2040 mennessä. Tämä tarkoittaa myös asumistarpeiden muutosta, sillä tällä hetkellä yli 90% tuusulalaisista ikäihmisistä asuu kotona.

Ikääntyneille sopivia asuntoja ja asuinympäristöjä tarvitaan nyt ja tulevaisuudessa, sillä kansallinen tavoite on, että iäkkäät ihmiset voivat asua kotona mahdollisimman pitkään ja saada sinne tarvitsemansa palvelut. Kotona asumisen tukeminen on tärkeää sekä ikääntyvän väestön hyvinvoinnin kannalta että ennaltaehkäisyn näkökulmasta.

Yhteisöllisyydellä voidaan vahvistaa kotona-asumista. Yhteisöllisen asumisen tarjoamalla mahdollisuuksilla, sosiaalisella vuorovaikutuksella, mielekkäällä tekemisellä ja arjen tukemisella voidaan edistää ikääntyneiden hyvinvointia. Yhteisöllisyys voi tarjota vertaistukea ja vahvistaa hyvän ikääntymisen kokemusta sillä samanikäiset tai samassa elämäntilanteessa olevat asukkaat voivat auttaa toisiaan.

Kotona-asumisen edellytysten vahvistaminen edellyttää yhteistyötä Keusoten ja kunnan eri toimijoiden kanssa, mutta myös yhteistyötä järjestöjen, yhdistysten, asukkaiden ja yritysten kanssa.

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän tuottamat ikäihmisten kotona asumista tukevat palvelut

Korona-aika muutti monella tapaa ikäihmisten arkea ja heille tarjottuja palveluita. Kasvatavat sote-menot ja henkilöstöpula ovat myös haastaneet kehittämään ikäihmisille tarjottavia kotona-asumista tukevia palveluita. Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä on lakkauttanut ikäihmisten päivätoiminnan entisessä muodossaan ja tilalle on luotu uusi toimintamalli, jonka mukaisia järjestämistapoja käynnistetään. Päivätoiminnan korvaavia muotoja ovat asiakkaan kotona annettava kuntouttava toimintatuokio, päiväaikainen toiminta perhehoidossa, etäpäivätoiminta, omaishoidon sijaisapu kotiin ja toimintakerho. Näiden toimintojen piirissä on tällä hetkellä noin 50 tuusulalaista. Asiakasmäärät tarkentuvat tuusulalaisten ja muidenkin Keusoten kuntien osalta, kun toiminta käynnistyy.

Tuusulan kunnan tuottamat ikäihmisten kotona asumista tukevat palvelut

Tuusulassa järjestetään Hyvän Tuulen Tupa -toimintaa kunnan ja seurakunnan yhteistyönä. Yhteistyöllä on pitkät perinteet. Hyvän Tuulen Tuvat ovat kohtauspaikkoja, jotka toimivat pääosin vapaaehtoisvoimin. Tupatoimintaa järjestetään Hyrylässä, Jokelassa, Kellokoskella ja Riihikalliossa. Ennen koronapandemiaa tupatoiminta on tavoittanut vuosittain noin 8000 kävijää. Koronapandemian aikana toiminta on osin ollut keskeytettyä, mutta sitä on käynnistetty uudestaan koronarajoitusten helpotettua.

Vuoden 2022 maaliskuussa Kalliopohjan kerhohuoneella käynnistyi Kalliopohjan olohuone, joka on osa Ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen hanketta. Olohuonetoimintaan osallistuneiden henkilöiden määrä on vakiintunut 15-20 henkilöön/tapaamiskerta. Olohuonetoimintaa kehitetään osana Ympäristöministeriön rahoittamaa ikäihmisten yhteisöllisen asumisen hanketta. Tuusulassa on tehty kokeiluja korttelioloahuonetoiminnasta myös vuosina 2017-2020 (Kalliopohja, Riihikallio, Jokela).

Tuusulan kunta tukee ikäihmisten kotona asumista myös mm. kirjasto-, kulttuuri- ja liikuntapalveluiden muodossa.

Korona-ajan vaikutukset ikäihmisten hyvinvointiin

Kuntien ja alueiden yhteisessä hyvinvoinnin edistämisen tehtävässä onnistuminen on erityisen tärkeää koronapandemian kurittamien kansalaisten ja yhteiskunnan kohdalla. Pandemia-aikaa on eletty jo kaksi vuotta keväällä 2022 ja pandemian vaikutukset ihmisten elämiin ja yhteiskuntaan ovat olleet laajat niin hyvinvoinnin kuin terveyden edistämisen näkökulmista.

Yksinäisyyden ja univaikeuksien lisääntyminen koronaepidemian aikana, lomautukset, työttömyys ja taloudellisen tilanteen heikentyminen, huolet tartunnan saamisesta sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden riittämätön saanti ovat heikentäneet tuusulalaisten hyvinvointia. Monet epidemian epäsuotuisista vaikutuksista korostuivat

etenkin heikoimmassa asemassa olevilla ihmisillä. Myös ikäihmisten elämään pandemialla on ollut suuret vaikutukset etenkin ennen koronarokotteiden antamaa suojaa. Ikäihmisten liikkumista ja harrastamista rajoitettiin, ja ikääntyneen väestön toimintakyvyn lasku nousi suureksi huoleksi. Koronaepidemia uhkaakin lisätä ihmisten eriarvoisuutta.

Kohtaamisen mahdollisuuksia tuusulalaisille ikäihmisille lähipalveluna

Ikäihmisten kasvava määrä ja Keusoten ikäihmisten kotona-asumista ja toimintakykyä tukevaan toimintaan tekemät muutokset haastavat kuntia kehittämään ikäihmisille suunnattuja palvelujaan. Keusote-kuntien ja Keusoten ikäihmisiä koskeva yhdyspinta on ollut tarkastelussa vuodesta 2021 saakka. Korona-rajoitusten poistuttua epidemiatilanteen ja rokotusten edetessä, alkaa ikäihmisten palvelukokonaisuus hahmottumaan erilaisten toimintojen käynnistyessä.

Kunnan odotetaan tarjoavan ikäihmisille ennaltaehkäiseviä ja kotona-asumista tukevia palveluita, ja niitä kohtaan kohdistuu yhä kasvavia odotuksia. Kunnan tulisi rikastuttaa kotona asuvien ikäihmisten elämänlaatua ja sosiaalista hyvinvointia ja lisätä heidän osallisuuttaan kokemuksiinsa ja tukea heidän kotona-asumistaan. Keinoina tähän on tunnistettu mm. virikkeellinen ryhmätoiminta ja yhteiset tapahtumat.

Olohuonetoiminta yhteisöllisyyden tukijoina

Tavoitteena on yhdistää yksinäiset vanhukset ja muut ko. alueen/taloyhtiön asukkaat toimimaan yhdessä ja aktivoida heidät hyvien kohtaamisten ja yhteisen toiminnan ideoijiksi ja tuottajiksi. Keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat Tuusulan kunnan kiinteistöt (kunnan omistama vuokrataloyhtiö) ja muut vuokranantajat sekä taloyhtiöt.

Olohuonetoimintaan on mahdollista tuoda kunnan ja hyvinvointialueen palveluita ikäihmisille lähipalveluna. Olohuonetoiminnan toimintamallin luonnin yhteydessä arvioidaan mitä palveluita on mahdollista toteuttaa toiminnan yhteydessä.

Tavoitteena on myös innostaa uusia vapaaehtoisia toimimaan ikäihmisten tukena ja apuna ja tehdä yhteistyötä 3. ja 4. sektorin toimijoiden kanssa. Itsenäisesti toimivat kerhot ja ikääntyneiden yhteisöllisyyden tukeminen ovat toiminnan tavoite, mutta toimintamallin luominen, toiminnan käynnistyminen ja kehittäminen edellyttää koordinaatiota. Aktiivinen viestintä on keskiössä.

Toimintaa on tarkoitus kehittää ja laajentaa jo tehtyjen kokeilujen (2017-2022) pohjalta. Nyt tavoitteena on jatkuvuus ja pysyvän toimintamallin luominen.

Etenemissuunnitelma:

- toimintamallin luominen ja pilotointi vuoden 2022 aikana (tarvittaessa jatkuen vuodelle 2023)
- yhteisöllisen toiminnan vetäjien ja vapaaehtoisten kouluttaminen 2022-2023
- verkoston luominen ja kokoaminen toiminnan tueksi ja kehittämiseksi 2022-2023
- toimintamallin jalkauttaminen/monistaminen vuoden 2023 aikana

Etenemissuunnitelman toteutukseen tulee palkata määräaikainen olohuonetoiminnan /vapaaehtoistoiminnan koordinaattori, joka luo toiminnan puitteita, käynnistää uusia ”

kerhoja”, vastaa koulutuksesta ja yhteistyöstä yhdistysten ja vapaaehtoisten suuntaan. Koordinaattorin palkkakustannus on noin 40 000€/vuosi. Lisäksi syntyy muita toimintamallin luomiseen ja toiminnan käynnistämiseen liittyviä kuluja noin 20 000€.

Tuusula on hakenut Valtiokonttorilta perinnöttä kuolleen perintöä, joka osin kohdennettaisiin olohuonetoimintaan. Hakemuksen hyväksynnästä ei ole tullut kuntaan tietoa 7.4.2022 mennessä. Mikäli hakemus hyväksytään, tullaan osa perintövaroista kohdentamaan olohuonetoimintaan tehdyn hakemuksen mukaisesti. Tällöin perintöraha kattaisi vuonna 2022 ja 2023 syntyviä kuluja ja talousarviovaikutus jäisi arvioitua pienemmäksi tai kokonaan toteutumatta.

Määrärahan lisäys 1. neljännesvuosikatsauksen yhteydessä mahdollistaa määräaikaisen koordinaattorin rekrytoinnin ja olohuonetoiminnan toimintamallin kehittämisen ja laajentamisen mahdollisimman pian vuoden 2022 aikana, jo ennen kuin meillä on tieto perintövarojen kohtalosta.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämisspällikkö

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päättää

- merkitä tiedokseen tavoitteiden ja toimenpiteiden, käyttösuunnitelmien ja talouden seurannan.
- esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että ikäihmisten yhteisöllisen toiminnan lisäämiseen, olohuonetoiminnan laajentamiseen ja määräaikaisen koordinaattorin rekrytointiin osoitetaan 40 000€ määräraha vuodelle 2022.

Päätös

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päätti

- merkitä tiedokseen tavoitteiden ja toimenpiteiden, käyttösuunnitelmien ja talouden seurannan.
- esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että ikäihmisten yhteisöllisen toiminnan lisäämiseen, olohuonetoiminnan laajentamiseen ja määräaikaisen koordinaattorin rekrytointiin osoitetaan 40 000€ määräraha vuodelle 2022.

---

§ 23

Ilmoitus- /muut asiat

Valmistelija / lisätiedot:

Heidi Hagman, Marjo-Kaisa Konttinen

heidi.hagman@tuusula.fi, marjo-kaisa.konttinen@tuusula.fi

kehittämispäällikkö, osallisuus- ja hyvinvointikoordinaattori

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan tietoon saatetaan seuraavat asiat

- Ohjaamon toiminnan esittely / ohjaamopalvelupäällikkö Jaana Kellosalmi
- Ehkäisevän päihdetyön tavoitteiden toteutumisen seuranta ja hyte-lautakunnan vastuu / ohjaamopalvelupäällikkö Jaana Kellosalmi ja osallisuus- ja hyvinvointikoordinaattori Marjo-Kaisa Konttinen
- Katsaus hyvinvointialueen yhdyspintatyön tilanteeseen / kehittämispäällikkö Heidi Hagman
- Katsaus Ukraina-tilanteeseen / kehittämispäällikkö Heidi Hagman
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan kokous lokakuussa 2022
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan lausuttavaksi lokakuussa tulee päivitetty palveluverkkosuunnitelma, jonka vuoksi lautakunta kokoontuu ti 25.10. klo 17

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämispäällikkö

Merkittään tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Muutoksenhakukielto

§20, §21, §22, §23

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.